

Constructieve samenwerking tussen REDD+ PMU en het Ministerie van HI en T

Door: Ministerie van Handel Industrie en Toerisme

In de afgelopen maanden is er sprake geweest van een zeer constructieve samenwerking tussen de REDD+ Program Management Unit (PMU) en het onderdirectoraat Ondernemerschap van het Ministerie van Handel, Industrie en Toerisme (HI en T).

De REDD+ PMU heeft het onderdirectoraat Ondernemerschap van HI en T benaderd voor een samenwerking in het kader van capaciteitsversterking van de Inheemse en Tribale volkeren op het gebied van ondernemerschap. Het verzoek voor deze specifieke trainingen is afkomstig van de Inheemse en Tribale gemeenschappen in het binnenland.

In de periode april - september 2019 hebben medewerkers van HI en T trainingen verzorgd aan (startende) ondernemers in het binnenland over het onderwerp "Ondernemerschap en Business planning". Doel van de trainingen is geweest om (startende) ondernemers of anderen die nog aan het nadenken zijn over het ondernemerschap de basisbeginselen van ondernemerschap bij te brengen. Het schrijven van een businessplan via het Cavas-model is daarbij een belangrijk onderdeel. Ook hebben de deelnemers informatie gekregen over het online verkoopplatform van Telesur, Su Market.

De verschillende gebieden die zijn aangedaan waren:

- Pusugrunu en omliggende dorpen te Matawai
- Godo Olo en omliggende dorpen te Boven-Marowijne
- Apetina en omliggende dorpen te Tapanahony
- Erowarte en omliggende dorpen te Albina
- Pierrekondre en omliggende dorpen in het district Para
- Bekiokonde en omliggende dorpen in het Boven-Suriname gebied
- Apoera en omliggende dorpen te West Suriname
- Witagron te Boven-Coppename

Tijdens deze trainingssessies zijn er ruim 230 mannen en vrouwen getraind. Voor HI en T was deze samenwerking een mooie kans om verspreid over het land ondernemerschapstrainingen te verzorgen. De afgelopen jaren zijn al veel van dat soort trainingen verzorgd door het ministerie. Voor de REDD+ PMU betekenden deze trainingen het leveren van een directe bijdrage aan de capaciteitsversterking van de diverse Inheemse en Tribale gemeenschappen.

Houtskool en houtbriketten uit Suriname

Een groep gerenommeerde houtverwerkingsbedrijven, verenigd in de 'Foundation for Sustainable Wood Processing in Suriname' (FSWPS) werkt momenteel aan een project waarin het resthout en zaagsel van zagerijen duurzaam wordt verwerkt tot houtskool en houtbriketten. Al dit houtafval wordt nu voor het overgrote deel gestort of (illegaal) verbrandt: dit is niet enkel een grote onkostenpost voor deze bedrijven maar brengt ook onnodige schade aan ons klimaat (de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen) en de gezondheid van omwonenden.

Voor het maken van deze resthoutproducten wordt gebruik gemaakt van innovatieve technologie waarbij in een gesloten systeem de gassen die vrijkomen tijdens de carbonisatie van het houtafval worden gebruikt als energie. Deze gassen - met name methaan (CH₄) dat 25 maal schadelijker is dan CO₂ - worden dus niet meer uitgestoten. Het proces levert hiermee een positieve bijdrage van onze nationale doelstellingen en internationale afspraken over het tegengaan van klimaatverandering.

De uitvoering van het project wordt betaald door de bedrijven zelf met een significante bijdrage van de Inter-American Development Bank (IaDB). Ook het NIMOS / REDD+ programma heeft bijgedragen vanwege de concrete bijdrage die dit initiatief levert aan het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen.

De eerste resultaten van het project zijn veelbelovend. Zowel de houtskool als briketten voldoen ruimschoots aan de kwaliteitseisen voor export, marktonderzoek heeft aangetoond dat er ruime vraag is voor deze producten uit Suriname. Meerdere berekeningen hebben aangetoond dat het initiatief ook financieel gezond kan zijn.

De volgende en laatste stap in het project betreft de commercialisatie waarin gezocht zal worden naar belangstellende investeerders.

REDD+ Retreat

Door: Santusha Mahabier, REDD+ Technical Assistant

Op 29 en 30 augustus 2019 is er voor de tweede keer een REDD+ Retreat georganiseerd te Bergendal Eco & Cultural River Resort. Het doel van de Retreat was om een statusupdate van het REDD+ Programma te geven en de samenwerking en teamspirit tussen de verschillende REDD+ partners te vergroten. Aan de Retreat hebben het Nationaal Instituut voor Milieu en Ontwikkeling in Suriname (NIMOS) en de REDD+ Project Management Unit en haar partners, de Stichting voor Bosbeheeren Bostoezicht (SBB), de United Nations Development Programme (UNDP) en het Kabinet van de President Coördinatie Milieu, deelgenomen. Tijdens het evenement zijn er presentaties gehouden, w.o. een status update van het project, waarna er tijd werd vrijgemaakt voor vragen en discussie. Verder zijn in het kader van persoonlijke ontwikkeling diverse introductie trainingen verzorgd w.o.: The 7 Habits of Highly Effective People en trainingen op het gebied van communicatie en basis persoonlijkheidstypen. Tevens zijn diverse teambuildingsactiviteiten uitgevoerd om de teamband te versterken.

Aan het eind van de Retreat hebben de participanten het evenement geëvalueerd middels een evaluatieformulier. Eveneens heeft de Retreat-commissie, bestaande uit vertegenwoordigers van de REDD+ partners, dit evenement geëvalueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat het een succesvolle REDD+ Retreat is geweest en dat het team meer naar elkaar toe is gegroeid. Verder zijn de participanten de mening toegedaan dat deze combinatie van discussie en teambuilding het pad verder heeft geopend om constructief verder te werken aan het resterend deel van het project dat formeel afloopt in juni 2020. Uit de evaluatie is ook gebleken dat de trainingen leerrijk waren, wat zeker positief zal bijdragen aan de onderlinge samenwerking en dat er verdieping wenselijk is. Tenslotte is het team van mening dat teambuildingsactiviteiten en trainingen op regelmatige basis moeten worden georganiseerd om de motivatie erin te houden en zodoende een goed verloop van het project te waarborgen.

Duurzaam bosbeheer binnen gemeenschapsbossen

Door: Mercedes Hardjoprajitno (Officer Onderzoek en Ontwikkeling) en Cindyrella Kasanpawiro (Forestry Research & Development Officer)

Het invullen van een bosinventarisatie formulier

Groepsfoto bij de afsluiting van de uitwisselingsworkshop

De Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht (SBB) heeft door middel van een participatief multi-stakeholder proces een Bosbouw Informatiesysteem (in het Engels Sustainable Forestry Information System, afgekort SFISS) ontwikkeld, dat officieel gelanceerd werd op 18 juni 2019. Dit nieuw systeem is een instrument om de actoren binnen de bossector te stimuleren om aan duurzaam bosbeheer te (blijven) doen. Daarnaast moet het ook zorgen voor transparantie en een efficiëntere dienstverlening.

Als onderdeel van het SFISS is er een pilot project uitgevoerd met lokale gemeenschappen. Hierbij werd er gewerkt aan de capaciteitsversterking van de gemeenschappen om het bosbeheer binnen hun gemeenschapsbossen te verbeteren en de duurzaamheid van de bosproductie te waarborgen. Verder kunnen de gemeenschappen ook beter toezicht houden op houtkapactiviteiten in hun gemeenschapsbos.

Als vervolg hierop werd er in samenwerking met het Ministerie van Regionale Ontwikkeling nog een 17 tal extra gemeenschappen betrokken. Deze zijn: Abenaston, Alfonsdorp, Bigi Poika, Gingeston, Gododrai, Goejaba, Jaw-Jaw, Kadjoe, Lespansi, Makambi, Matta, Moengotapoe, Pakila Kiiki, Tapoeripa, Wakibasoe 1, Wakibasoe 3 en Witagron. Binnen de dorpen werd een krutu gehouden en een korte introductietraining over bosinventarisatie. Vervolgens vond er voor twee technische afgevaardigden van deze dorpen een tweede training plaats in september 2019, waarbij 28 personen deel namen.

Aansluitend hierop werd er op 9 en 10 september 2019 in Paramaribo een uitwisselingsworkshop georganiseerd voor de technische afgevaardigden en het traditioneel gezag van de deelnemende gemeenschappen.

Tijdens deze uitwisselingsworkshop werd er dialoog gevoerd tussen de gemeenschappen, het Ministerie van RO, SBB en andere partners. Het doel van deze dialoog was om na te gaan hoe er op een verantwoordelijke manier maximale voordeel gehaald kan worden uit gemeenschapsbossen. De kennis die was opgedaan bij de training vormde de basis van deze dialoog.

Naast de trainingen hebben de geparticipeerde gemeenschappen elk een laptop ontvangen, die noodzakelijk is voor het gebruik van het Bosbouw Informatiesysteem.

Tenslotte is het streven dat de opgedane kennis door de trainees wordt overgedragen aan andere belanghebbenden binnen hun gemeenschap. Verder kunnen de trainingsparticipanten ook beter advies uitbrengen aan het traditioneel gezag. De SBB zal de komende periode verder samenwerken met de groep die betrokken was bij zowel de training als de workshop. Dit alles draagt uiteindelijk bij aan een beter beheer van de gemeenschapsbossen in Suriname.

Project "Zinvolle vrijetijdsbesteding 2019"

Door: Nancy Pierau Riedewald, REDD+ Communication Officer

In de periode 3 tot en met 19 september 2019 heeft de REDD+ PMU deelgenomen aan het project "Zinvolle vrijetijdsbesteding 2019" georganiseerd door het Ministerie van Sport en Jeugdzaken, waarbij door het ministerie landelijk vakantie-activiteiten zijn georganiseerd. De REDD+ PMU heeft samen met de Afdeling Communicatie van SBB van deze gelegenheid gebruik gemaakt om de kennis en het bewustzijn van de kinderen over het belang van bossen in het kader van klimaatverandering de vergroten.

Hierbij zijn er vakantiescholen te Powakka, Hanna's Lust, Latour, Saramacca, Wageningen, Nieuw-Nickerie, Albina, Papatam en Moengo bezocht.

Afhankelijk van de aanwezige leeftijdsgroep werd er middels een verhaal met gebruikmaking van flipcharts of een korte presentatie de informatie over het belang van bossen bijgebracht.

Door de Afdeling Communicatie van SBB werd verteld hoe ervoor wordt gezorgd dat er goed met het bos wordt omgegaan. Op kindvriendelijke wijze werd uitleg gegeven over de taken van de boswachter en het bosmonitorsysteem. De kinderen kregen daarna de gelegenheid om middels kunst (schilderen, tekenen, zang en dicht) zelf een boodschap te creëren en het vervolgens te presenteren.

De kinderen hadden daar ontzettend veel zin in en hebben prachtige stukken gepresenteerd.

REDD+ Informatiesessie voor de SIVIS

Door: Carmen Elliot-Banai, REDD+ Community Liaison Officer

In Agenda 21 zijn er binnen het maatschappelijk middenveld negen stakeholdergroepen aangewezen, waarvan de betrokkenheid noodzakelijk is voor het bereiken van nationale duurzame ontwikkeling. Tot deze stakeholders behoort de groep "Arbeiders en Vakorganisaties".

Op 5, 10 en 13 september 2019 zijn er REDD+ informatiesessies gehouden voor de Stichting Scholingsinstituut voor de Vakbeweging in Suriname (SIVIS). Het doel van de sessies was de participanten informeren over het REDD+ programma in Suriname en het belang van de vakbeweging hierbij. Aan deze sessies hebben in totaal 110 personen geparticipeerd.

Er werden per dag steeds twee presentaties verzorgd. De eerste presentatie ging over het REDD+ programma, waarbij er werd gesproken over klimaatverandering en de rol die onze bossen spelen bij het tegengaan van klimaatverandering en hoe wij als land REDD+ willen gaan gebruiken voor duurzame nationale ontwikkeling. Verder is door de Forest Cover Monitoring Unit (FCMU) van de SBB uitgelegd hoe de nationale bosmonitoring plaatsvindt en hoe het eerste referentieniveau voor de uitstoot van CO₂ voor Suriname is bepaald.

REDD+ Informatiesessie op de Tata Colin school in Coronie

Door: Carmen Elliot-Banai, REDD+ Community Liaison Officer

Op vrijdag 25 oktober 2019 zijn twee informatiesessies gehouden voor de leerlingen van 1A en 1B van de Tata Colin MULO school te Coronie, Totness. De leerlingen zijn geïnformeerd over klimaatverandering en het belang van bossen bij het tegengaan van klimaatverandering en het REDD+ programma. Tijdens de presentatie waren de presentatoren interactief bezig met de leerlingen. Er zijn in totaal 44 leerlingen bereikt en 3 leerkrachten.

Project partners:

Het Nationale REDD+ programma is officieel van start gegaan in 2014 en wordt gefaciliteerd door de overheid van Suriname. NIMOS is verantwoordelijk voor de uitvoering. SBB (Stichting voor Bosbeheer en Bostoezicht) is een belangrijke partner. Vanuit het UNDP Suriname wordt er ondersteuning gegeven. De Forest Carbon Partnership Facility is de donor van het programma.

REDD+ Project Management Unit
Mr. Jagernath Lachmonstraat 93 boven
Paramaribo, Suriname

+597 532405 | 430440
office.redd@nimos.org
www.surinameredd.org